

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«_____» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів

спеціальності

014 Середня освіта

освітньо-професійної програми

Образотворче мистецтво

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>1329</u>
<u>Жильцов</u> (підпис)
(прізвище, ініціали)
«_____» 20 <u>23</u> р.

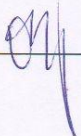
Київ-2023

Розробник: Олена Валеріївна Казіміренко, Андрій Андрійович Мазов викладачі циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Андрій Андрійович Мазов, Микола Павлович Вовченко, Ярослав Сергійович Білик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 30 серпня 2023 р. № 1

Голова циклової комісії Олена КАЗІМІРЕНКО

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНІК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни							
	денна форма навчання							
Вид дисципліни	Освітньо професійно-практична							
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська							
Загальний обсяг кредитів/годин	14/420							
Курс	1		2		3		4	
Семестр	1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1	1	1	1	1	1	1
Обсяг кредитів	1	1	2	2,5	2	2,5	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	30	30	60	75	60	75	45	45
Аудиторні	14	14	28	34	30	36	20	20
Модульний контроль	2	2	4	6	2	4	4	4
Підготовка і складання підсумкового контролю					15	15	15	15
Самостійна робота	14	14	28	35	13	20	6	6
Форма семестрового контролю						екзамен		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка фахівця здатного зображувати предмети та явища дійсності засобами рисунку, вільно володіючого грамотою виконання графічних робіт, розвинутим художньо-образним мисленням.

Завдання курсу: навчити студентів основам академічного рисунку в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії побудови предметів, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмінь і навичок в техніці рисунку графітним олівцем; вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички у вирішенні творчих завдань.

Дисципліна «Рисунок», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	1-8
ЗК5	Здатність до міжособистісної взаємодії.	2,4
ЗК6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	1-8
ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
ЗК8	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	3,6
<i>Фахові компетентності</i>		
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.	2-5
СК6	Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів	4-6
СК7	Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.	3-5
СК13	Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів.	1-6
СК14	Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та безпечного їх використання.	3-8
СК15	Здатність до попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.	1-4
СК16	Уміння моделювати і проводити уроки образотворчого мистецтва різних типів і позаурочні виховні заходи мистецтвознавчого напрямку, використовуючи систему міжпредметних зв'язків	1-2, 4
СК18	Уміння добирати наочність, самостійно виготовляти дидактичний матеріал відповідно до мети і завдань уроку.	1-8
СК19	Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.	1-8
СК20	Володіння методами зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами рисунку і живопису, декоративно-прикладного мистецтва, художньо-прикладної графіки.	1-8
СК21	Уміння створювати цілісний художній образ засобами образотворчого мистецтва.	1-8
<i>Предметні компетентності</i>		

	Здатність виконувати конструктивно-аналітичну побудову	1-8
	Здатність працювати в техніці рисунку	1-8
	Здатність передавати об'єм, простір та фактуру матеріалів	1-8
	Створювати гармонію єдиної композиції засобами світлотіні	1-8

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студент:

- аналізує можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб (РН3 ОПП);
- сприяє формуванню мотивації учнів до навчання (РН8 ОПП);
- використовує ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями(РН9 ОПП);
- оцінює власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв (РН12 ОПП);
- виявляє здатність формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії (РН13 ОПП);
- виявляє здатність формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань (РН14 ОПП);
- застосовує основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства (РН15 ОПП);
- виявляє здатність формувати естетичний смак, художні навички учнів середньої школи та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (РН16 ОПП);
- застосовує комплексний художній підхід у створенні цілісного образу художнього твору засобами живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва (РН18 ОПП);
- популяризує надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації (РН19 ОПП);
- усвідомлює власну причетність до традицій і цінностей національної культури(РН20 ОПП);
- виконує конструктивно-аналітичну побудову;
- працює в техніці рисунку засобами графітного олівця;
- передає об'єм, простір та фактуру матеріалів в обраній техніці;
- створює гармонію єдиної композиції засобами світлотіньового розподілу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Розподіл годин між видами робіт				
		Усього	Аудиторна		Самостійна робота	Підг.до ПМК
			Лек.	Пр.		
1 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 1. Зображення геометричних тіл у перспективі						
1	Основи конструктивно-аналітичної побудови об'ємних геометричних тіл					
2	Конструктивно-аналітичний рисунок тіл обертання в перспективі	13		6	7	
3	Конструктивно-аналітична побудова групи предметів домашнього вжитку	15		8	7	
4	МКР	2				
Всього		30	-	14	14	-
2 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 2. Закони перспективи відносно лінії горизонту						
5	Основи перспективи					
6	Конструктивно-аналітична побудова групи предметів нижче лінії горизонту	13		6	7	
7	Конструктивно-аналітична побудова групи предметів вище лінії горизонту	15		8	7	
8	МКР	2				
Всього		30	-	14	14	-
3 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 3. Конструктивно-аналітичний рисунок архітектурних деталей						
9	Особливості в роботі над зображенням архітектурних елементів	2	2			
10	Конструктивно-аналітичний рисунок симетричного гіпсового розету.	18		8	10	
11	Конструктивно-аналітичний рисунок асиметричного гіпсового розету.	16		8	8	
12	Конструктивно-аналітичний рисунок гіпсової капітелі.	20		10	10	
13	МКР	4				
Всього		58	2	26	28	-
4 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 4. Рисунок анатомічних форм голови людини						
14	Особливості зображення анатомічних форм голови людини	2	2			
15	Рисунок гіпсового черепа людини	20		10	10	
16	Рисунок гіпсової обрубковки голови людини	22		10	12	
17	Рисунок гіпсового екорше голови людини	25		12	13	
18	МКР	6				
Всього		90	2	32	35	15
5 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 5. Рисунок анатомічних форм людини						
19	Методика роботи над зображенням анатомічних форм людини в рисунку	2	2			

20	Виконання натюрморту з гіпсовою маскою	8		8		
21	Виконання рисунку гіпсової моделі нижньої кінцівки	16		10	6	
22	Виконання рисунку гіпсової моделі верхньої кінцівки	17		10	7	
23	МКР	2				
Всього		60	2	28	13	15
6 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 6. Рисунок гіпсової голови людини						
24	Особливості роботи над зображенням гіпсової голови людини	2	2			
25	Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою	18		12	6	
26	Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою	18		12	6	
27	Виконання натюрморту з гіпсовою головою дитини	18		10	8	
28	МКР	4				
Всього		75	2	34	20	15
7 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 7. Портрет						
29	Методика роботи над портретом в рисунку	2	2			
30	Чоловічий портрет	6		6		
31	Жіночий портрет	6		6		
32	Тематичний портрет	12		6	6	
33	МКР	4				
Всього		45	2	18	6	15
8 СЕМЕСТР						
Змістовий модуль 8. Рисунок фігури людини						
34	Особливості в роботі над рисунком фігури людини	2	2			
35	Рисунок гіпсової фігури Венери	6		6		
36	Рисунок гіпсової фігури Геракла	6		6		
37	Фігура в інтер'єрі	12		6	6	
38	МКР	4				
Всього		45	2	18	6	15
РАЗОМ*		420*	12	184	136	60

*із врахуванням МК 28 год

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зображення геометричних тіл у перспективі

Основи конструктивно-аналітичної побудови об'ємних геометричних тіл

Основні поняття теми: образотворче мистецтво, графіка, рисунок, композиція, перспектива, пропорції [1; 2; 3; 4; 5]

Практична робота 1. Конструктивно-аналітичний рисунок тіл обертання в перспективі [1, 2,

3, 4, 5]

Практична робота 2. Конструктивно-аналітична побудова групи предметів домашнього вжитку [1, 2, 3, 4, 5]

Змістовий модуль 2. Закони перспективи відносно лінії горизонту

Основи перспективи

Основні поняття теми: перспектива, предметна площина, картинна площина, лінія горизонту, точка сходження, точка зору [1, 2, 3, 4, 5]

Практична робота 3. Конструктивно-аналітична побудова групи предметів нижче лінії горизонту [1, 2, 3, 4, 5]

Практична робота 4. Конструктивно-аналітична побудова групи предметів вище лінії горизонту [1, 2, 3, 4, 5]

Змістовий модуль 3. Конструктивно-аналітичний рисунок архітектурних деталей

Лекція 1. Особливості в роботі над зображенням архітектурних елементів

Рисунок архітектурних елементів. Освітлення в рисунку при роботі з архітектурними елементами. Особливості сприйняття тону в рисунку. Лінійна перспектива та її значення в роботі над побудовою архітектурних елементів.

Основні поняття теми: рисунок, архітектурні елементи, лінійна перспектива [1, 2, 3, 4, 5].

Практична робота 1. Конструктивно-аналітичний рисунок симетричного гіпсового розету [1, 2, 3, 4, 5].

Практична робота 2. Конструктивно-аналітичний рисунок асиметричного гіпсового розету [1, 2, 3, 4, 5].

Практична робота 2. Конструктивно-аналітичний рисунок гіпсової капітелі [1, 2, 3, 4, 5].

Змістовий модуль 4. Рисунок анатомічних форм голови людини

Лекція 2. Особливості зображення анатомічних форм голови людини

Рисунок анатомічних форм. Освітлення в рисунку при роботі з анатомічними формами. Особливості сприйняття тону [1, 2, 3, 4, 5].

Основні поняття теми: рисунок, будова форми голови людини, особливості побудови черепа, м'язової системи [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 4. Рисунок гіпсового черепа людини [1, 2, 3, 4, 5].

Практична робота 5. Рисунок гіпсової обрубковки голови людини [1, 2, 3, 5].

Практична робота 6. Рисунок гіпсового екорше людини [1, 2, 3, 4, 5]

Змістовий модуль 5. Рисунок анатомічних форм людини

Лекція 1. Методика роботи над зображенням анатомічних форм людини у рисунку

Значення рисунку анатомічних форм для майбутнього художника.. Пропорції та канони в зображенні гіпсових анатомічних форм голови людини. Особливості тонових співвідношень академічних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: рисунок, техніка, лінійна перспектива, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 1. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою

Практична робота 2. Виконання рисунку гіпсової моделі нижньої кінцівки

Практична робота 3. Виконання рисунку гіпсової моделі верхньої кінцівки

Змістовий модуль 6. Рисунок гіпсової голови людини

Лекція 3. Особливості роботи над зображенням гіпсової голови людини

Особливості побудови складних гіпсових форм – голови людини. Пропорції та канони в зображенні гіпсової голови людини. Особливості тонових співвідношень академічних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: рисунок, графіка, техніка, канон, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 7. Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою

Практична робота 8. Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою

Практична робота 6. Виконання натюрморту з гіпсовою головою дитини

Змістовий модуль 7. Портрет

Лекція 1. Методика роботи над портретом в рисунку

Портрет як жанр образотворчого мистецтва. Пропорції та канони в зображенні портрету людини. Особливості тонових співвідношень. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: рисунок, техніка, лінійна перспектива, повітряна перспектива, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 1. Жіночий портрет

Практична робота 2. Чоловічий портрет

Практична робота 3. Тематичний портрет

Змістовий модуль 8. Рисунок фігури людини

Лекція 2. Особливості в роботі над рисунком фігури людини

Особливості побудови складних форм – фігура людини. Пропорції та канони в зображенні фігури людини. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: рисунок, графічні матеріали, техніка, канон, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 4. Рисунок гіпсової фігури Венери

Практична робота 5. Рисунок гіпсової фігури Геракла

Практична робота 6. Фігура в інтер'єрі

Плани практичних занять

Усі практичні роботи виконуються за наступним алгоритмом.

План

1. Постановка натури
2. Виконання підготовчих начерків
3. Вирішення формату та положення картинної площини
4. Компонування зображення на папері
5. Конструктивно-аналітична побудова натури
6. Тонове рішення натури

8. Виявлення об'ємів предметів природи
9. Передача плановості композиції
10. Деталізація та завершення роботи над постановкою [1; 2; 3; 4; 5.]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

1 курс					
Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	Максимальна кількість балів	кількість одиниць	Максимальна Кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	7	7	7	7
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
разом			62		62
Максимальна кількість балів			124		

2 курс					
Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	Максимальна кількість балів	кількість одиниць	Максимальна Кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	13	13	16	16
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
разом			84		87
Максимальна кількість балів			171		

3 курс					
Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 5	
		кількість одиниць	Максимальна Кількість балів	кількість одиниць	Максимальна Кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	14	14	16	16
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
разом			85		87
Максимальна кількість балів			172		

4 курс					
Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 5	
		кількість одиниць	Максимальна Кількість балів	кількість одиниць	Максимальна Кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
разом			80		80
Максимальна кількість балів	160				
Кількість балів за курс	627				
Розрахунок коефіцієнта	10,4				
Екзамен	40 балів				

Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується-недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'яттанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.2 Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Зображення геометричних тіл у перспективі

Самостійна робота 1. Начерки предметів домашнього вжитку

Самостійна робота 2. Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку

Змістовий модуль 2. Закони перспективи відносно лінії горизонту

Самостійна робота 3. Натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявленням фактур предметів

Самостійна робота 4. Тематичний натюрморт**Змістовий модуль 3. Конструктивно-аналітичний рисунок архітектурних деталей****Самостійна робота 1.** Серія начерків архітектурних елементів з натури**Самостійна робота 2.** Рисунок інтер'єру кімнати**Самостійна робота 3.** Рисунок екстер'єру будівлі**Змістовий модуль 4. Рисунок анатомічних форм голови людини****Самостійна робота 4.** Начерки обличчя людей різного віку та статі**Самостійна робота 5.** Рисунок частин обличчя людини (око, ніс, губи)**Змістовий модуль 5. Рисунок анатомічних форм людини****Самостійна робота 1.** Виконання серії начерків верхніх і нижніх кінцівок людини (30 начерків).**Самостійна робота 2.** Виконання стилізованого тематичного натюрморту (А2).**Змістовий модуль 6. Рисунок гіпсової голови людини****Самостійна робота 3.** Виконання серії начерків портретів людей різного віку та статі з натури (30 начерків).**Самостійна робота 4.** Виконання автопортрету**Змістовий модуль 7. Портрет****Самостійна робота 1.** Виконання серії начерків та етюдів портретів (30 шт.)**Самостійна робота 2.** Портрет дитини**Змістовий модуль 8. Рисунок фігури людини****Самостійна робота 3.** Виконання серії начерків постатей людей різного віку та статі з натури (30 шт.)**Самостійна робота 4.** Стилїзована композиція з гіпсових фігур**6.3 Критерії оцінювання самостійної роботи**

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.4 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду робіт студентів очно або контрольне завдання що відповідає темі модулю дистанційно.

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання за 25 бальною шкалою

Розробляється викладачем в залежності від фактичного навчального матеріалу та з врахуванням «Критеріїв оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті»

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтинго-ва оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом 420 год., лекції – 12 год., практичні заняття – 184 год., модульний контроль – 28 год., самостійна робота - 136 год; підготовка до МК - 60 год.

1 семестр

Модуль	Змістовий модуль 1.	
Назва модуля	Зображення геометричних тіл у перспективі	
Теми практичних занять	Конструктивно-аналітичний рисунок тіл обертання в перспективі	Конструктивно-аналітична побудова групи предметів домашнього вжитку
Самостійна робота	Начерки предметів домашнього вжитку	Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку
	Підсумковий модульний контроль - перегляд	

2 семестр

Модуль	Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Закони перспективи відносно лінії горизонту	
Теми практичних занять	Конструктивно-аналітична побудова групи предметів нижче лінії горизонту	Конструктивно-аналітична побудова групи предметів вище лінії горизонту
Самостійна робота	Натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявленням фактур предметів	Тематичний натюрморт
	Підсумковий модульний контроль - перегляд	

3 семестр

Модуль	Змістовий модуль 3		
Назва модуля	Конструктивно-аналітичний рисунок архітектурних деталей		
Теми лекцій	Особливості в роботі над зображенням архітектурних елементів		
Теми практичних занять	Конструктивно-аналітичний рисунок симетричного гіпсового розету	Конструктивно-аналітичний рисунок асиметричного гіпсового розету	Конструктивно-аналітичний рисунок гіпсової каптелі
Самостійна робота	Серія начерків архітектурних елементів з натури	Рисунок інтер'єру кімнати	Рисунок екстер'єру будівлі
	Підсумковий модульний контроль - перегляд		

4 семестр

Модуль	Змістовий модуль 4		
Назва модуля	Рисунок анатомічних форм голови людини		
Теми лекцій	Особливості зображення анатомічних форм голови людини		
Теми практичних занять	Рисунок гіпсового черепа людини	Рисунок гіпсової обробки голови людини	Рисунок гіпсового екорше Гудона
Самостійна робота	Начерки обличчя людей різного віку та статі	Рисунок частин обличчя людини (око, ніс, губи)	
	Підсумковий модульний контроль - перегляд		

5 семестр

Модуль	Змістовий модуль 5		
Назва модуля	Рисунок анатомічних форм людини		
Теми лекцій	Методика роботи над зображенням анатомічних форм людини в рисунку		
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з гіпсовою маскою	Виконання рисунку гіпсової моделі нижньої кінцівки	Виконання рисунку гіпсової моделі верхньої кінцівки
Самостійна робота	Виконання серії начерків верхніх і нижніх кінцівок людини (30 начерків)	Виконання стилізованого тематичного натюрморту	

6 семестр

Модуль	Змістовий модуль 6	
Назва модуля	Рисунок гіпсової голови людини	
Теми лекцій	Особливості роботи над зображенням гіпсової голови людини	
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою	Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою

Самостійна робота	Виконання серії начерків портретів людей різного віку та статі з натури (30 начерків)	Виконання автопортрету
Підсумковий модульний контроль - перегляд		

7 семестр

Модуль	Змістовий модуль 7		
Назва модуля	Портрет		
Теми лекцій	Методика роботи над портретом в рисунку		
Теми практичних занять	Жіночий портрет	Чоловічий портрет	Тематичний портрет
Самостійна робота	Виконання серії начерків та етюдів портретів (30 шт.)	Портрет дитини	
Підсумковий модульний контроль - перегляд			

8 семестр

Модуль	Змістовий модуль 8		
Назва модуля	Рисунок фігури людини		
Теми лекцій	Особливості в роботі над рисунком фігури людини		
Теми практичних занять	Рисунок гіпсової фігури Венери	Рисунок гіпсової фігури Геракла	Фігура в інтер'єрі
Самостійна робота	Виконання серії начерків постатей людей різного віку та статі з натури (30 шт.)	Стилізована композиція з гіпсових фігур	
Підсумковий модульний контроль - перегляд			

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Джахірул Амін Анатомія для художників. Наочний посібник із зображення людського тіла. Київ: ArtHuss, 2022, 304 с.
2. Клименюк Т.М. Креслення. Рисунок. Львів: Львівська політехніка/ Т.М. Клименюк - 2020 рік, 244 ст.
3. Кржавич А.П. Натюрморт/ А.П. Кржавич - Київ: КПИ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во "Політехніка", 2019. - 268 с.
4. Пічкур М.О. Теорія і практика композиції. Київ: Ліра-К, 2022 рік, 238 ст.
5. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015.

Додаткова література:

1. Жаворонков П. В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014.
2. Сухенко В. О. Рисунок. Навчальний посібник. Київ: ВСЖА МЕ>ПЕ, 2004. 184 с.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnrb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>